

ארבעת היסודות לקיומה של מדינה – מצגת מסכמת

ארבעת היסודות לקיומה של מדינה

**המדינה היא שטח מוגדר (מסומן בגבולות).
על השטח יושבת אוכלוסיה (תושבים),
המנוהלת על ידי שלטון. המדינה מנהלת את
ענייניה תוך שמירה על ריבונותה (עצמאותה)**

כלומר – לכל המדינות יש מכנה משותף – ארבעה מאפיינים:

שלטון

שטח

עצמאות

אוכלוסייה

שלטון

המשטר היא מערכת העקרונות והרעיונות או השיטות.
השלטון הוא ההנהגה ומוסדות השלטון. (במדינת ישראל:
הרשות המבצעת - ממשלה, רשות מחוקקת - כנסת, רשות
שופטת - בית משפט).

רוב המשטרים בימינו מחולקים לשתי סוגים - דיקטטורי
ודמוקרטי.

משטר דמוקרטי

- האזרחים בוחרים מרצונם את נציגיהם.
- הנציגים מנהלים את ענייני המדינה לתקופה מסוימת.
- בבחירות מתחרות מפלגות וכל אחר רשאי לבחור ולהיבחר.
- סמכויות השלטון מרוכזות בידי מספר גופים המקבילים אחד את השני ומגנים על זכויות הפרט.
- מאופיין בליברליות - כל בני האדם שווים.
- רעיון הדמוקרטיה בא לידי ביטוי ע"י לינקולן - "שלטון של העם, ע"י העם, למען העם".

משטר דיקטטורי

- שליט יחיד או קבוצת אנשים.
- השליט מרכז את כל סמכויות השלטון.
- דרכים להגיע לשלטון – בחירות (אח"כ אי אפשר להדיח באמצעות בחירות לדוגמא: היטלר). או באלימות – דיקטטורה צבאית.
- קיימת רק מפלגה אחת – מפלגת השלטון, חל איסור על קיום מפלגות אחרות.
- השליטים "מכתיבים לאוכלוסייה את אורח החיים.
- אין ביקורת על השלטון – צפוי עונש כבד לאזרחים המבקרים את השלטון.
- השליט מעל החוק – בתי המשפט לא דנים את השליט.
- ציות לשלטון – באמצעות טרור ופחד, יש משטרה חשאית שעוקבת אחרי פעולות הפרט ומדווחת לשליט (יש דיקטטורות שלפרט יש חופש פעולה בתחומים מסוימים כגון דת, כלכלה).
- אין חוק המסדיר את מועד החלפת השלטון ותהליך החלפתו – לרוב השליט שולט כל ימי חייו עד שנרצח, מת, מגורש או בורח מהארץ.

משטר טוטליטרי וליברלי

- **משטר טוטליטרי** – משטר המתערב במידה רבה בחיי התושבים. חיי התושבים מתנהלים על פי השקפת העולם של המפלגה השלטת.
- **משטר ליברלי** – (ליברטי = חופש באנגלית) משטר המתערב פחות בחיי התושבים. על פי הליברליזם כל בני האדם נולדו שווים וחופשיים, והמדינה אינה יכולה להתערב בחייהם ולכפות עליהם את רצונה.